

Henrik Pontoppidan

Henrik Pontoppidan (1857-1943) tilhørte den lille kreds af det moderne gennembruds forfattere, som faldt i litteraturkritikeren Georg Brandes' smag. Sådan var det, fordi han i 1870'erne og 80'erne – netop som Brandes ønskede det – satte problemer og ideer under debat og i øvrigt forholdt sig udtalt kritisk til sin samtid. Tidligt i forfatterskabet var Pontoppidan stærkt optaget af underklassens usle forhold på landet og politisk engageret i en kamp mod den udemokratiske højreregering, der først mistede magten ved Systemskiftet i 1901.

Allerede i 1890'erne gled Pontoppidans interesse dog mere i retning af sjælelige og etiske problemstillinger – med spørgsmålet "hvem er jeg selv?" som romanernes og novellernes egentlige kerne.

Naar Vildgæssene trækker forbi (1897)

En skitseret fortælling

I.

Adolf hed en agtværdig Mand og Familiefader, der ernærede sig som Kontorchef i et af Ministerierne. Som saa mange andre retskafne Ægtemænd, der foretrækker landlig Ensomhed for den store Bys Ufred og Tummel, levede han ude paa en af de frederiksbergske Villaveje i et lille enetages Hus bag en hvidmalet Stakitlaage med en dertil hørende Have, der var saa stor, at tre Mennesker meget godt kunde opholde sig i den paa én Gang. Villaen hed Mon Coeur og indeholdt – som Adolf nu i elleve Aar vittigt havde sagt – fem smaa Hjørterum, "rigtig hyggelige". Havde han Fremmede, glemte han aldrig at tilføje, at hvor der er Hjørterum o.s.v.

I øvrigt var Adolf ingenlunde af dem, der bortødslede Tiden i Selskabslivet. Han fortrak at tilbringe Aftenerne i Hjemmet, hvor han sad og læste højt for sin Kone af en god, sund Bog, en historisk Roman eller en belærende Rejsebeskrivelse.

Undertiden spillede de ogsaa et Parti Bezigue, inden de gik i Seng, – dog blev Spillet sjælden af lang Varighed, da Leopoldine ikke godt taalte at tabe.

Men dette var ogsaa hendes eneste Fejl i Adolfs Øjne. Han var en lykkelig Mand. Hver Morgen kunde man se hans lille, runde Skikkelse spasere ind ad Gammel Kongevej paa Vejen til Kontoret. Han holdt i Haanden sin tiaarige Datter, hvem han hver Dag fulgte til Skolen og her tog Afsked med under en lille rørende Scene, der fik forbispasserende gamle Damer til at vende sig af Glæde. Saa gik han videre ind i Byen, spredende Ærefrygt omkring sig med sin store, hemmelighedsfulde Dokumentmappe, der indeholdt hans beskedne Smørrebrødsfrokost og et Par oventørrede Sokker.

Udenfor en Instrumentmagerbutik i Frederiksberggade studerede han Termometret; hvorpaa han begav sig til sin ansvarsfulde Gærning.

Saaledes var den agtværdige Mand Adolf.

II.

En Dag, da han vendte hjem efter at have tilbragt det reglementerede Antal Timer paa sin Kontorstol under en velgørende Følelse af at udfylde sin Plads her i Verden, at være en Pryd for sin Stand, sit Familienavn til Ære, sine Børn et efterlevelsseværdigt Eksempel, fandt han paa sit Skrivebord et Brev fra sin Barndomsven Feliks.

Denne var ogsaa Ægteemand og dertil en anset Læge, der – trods et temmelig uregelmæssigt Ungdomsliv – efterhaanden havde erhvervet sig sine Medborgeres Agtelse og en indbringende Praksis paa Østerbro.

Synet af Vennens Haandskrift gjorde Adolf lidt urolig. Først efter at have forvissat sig om, at han var alene i Stuerne, skar han Brevet op med sin Pennekniv. De enkelte, smaa Udskejelser, han endnu af og til tillod sig, forledtes han nemlig til af denne Ven, der fra sine raske Ungkarledage havde bevaret en Forkærlighed for smaa Restaurations-Middage og lange L'hombreaftener med høje Beter og stærke Havannacigarer. Leopoldine kunde heller ikke lide ham.

Men denne Gang skrev Vennen i en alvorligere Anledning. Adolf maatte læse Brevet tre Gange igennem, før han forstod det, – saa overraskende var dets Indhold.

Feliks meddelte ham nemlig i et Par – øjensynligt meget hastigt nedskrevne – Linjer, at han havde ladet sig skille fra sin Kone og havde afhændet sin Praksis, og at han endnu samme Aften rejste til Udlandet med "en højtelsket Veninde". Han tilføjede, at dersom han – Adolf – vilde sige ham Farvel, kunde han endnu træffe ham paa Hotel X indtil Klokken syv. Selv følte han Trang til, inden han rejste, at trykke sin gamle Vens Haand og mundtlig give ham nærmere Forklaring.

III.

Mens den bestyrkede, ja rent ud lamslaede Adolf for fjerde Gang gennemlæste dette Brev, dukkede følgende, halvglemte lille Begivenhed pludselig op for hans Erindring.

En Dag for et Par Uger siden kom han og Feliks gaaende gennem Løvstræde. I en Marskandiserbods Vindue, over hvilket der hang et Skilt med Navnet Isac Cohn, fik de Øje paa et gammelt Sølvsmykke, et norsk Arbejde, som de begge fandt meget smukt; og da Feliks netop var paa Jagt efter en eller anden lille Ting, som han kunde forære sin Kone til hendes nærforestaaende Fødselsdag, gik de ind for at forhøre om Prisen.

Butikken, der laa i en høj Stueetage, var et lille, kældermørkt og muggent lugtende Rum overfyldt med alskens henslængt Skrammel lige fra Violiner og Kobberkar til gamle, skimlede Støvler. Dets Uhygge forøgedes yderligere ved, at der var saa mærkeligt – næsten højtideligt – stille derinde, og da de havde ventet et Par Minutter, uden at der viste sig nogen, besluttede de sig til at gaa.

I det samme – næsten som havde man bare biet paa dette Øjeblik – bevægede en falmet, rød Damask-Portiere sig i Baggrundens Mørke, og en ung, sorthaaret Pige, der saa ud til at være Husets Datter, viste sig i Døraabningen, hvor hun blev staaende ganske stille – halvt bortvendt, med en hvid Kat paa Armen – og temmelig uvenligt spurgte dem, hvad de ønskede.

Adolf havde ikke bevaret noget særdeles levende Billede af denne unge Kvinde. Han huskede akkurat et Par kulmørke, bløde Øjne under svære Bryn, en blodrød Mund og et velformet Bryst indesluttet i et sort, langtfra pletfrit Kjoleliv. Derimod erindrede han nu ganske tydeligt, hvorledes Feliks, da de atter vare komne ud paa Gaden, i høje Toner havde lovprist hendes Dejlighed, havde talt om hendes “vilde Skyhed”, kaldt hende ganske shakspearsk¹, en genfødt Jessica o.s.v.

Adolf var imidlertid vant til, at Vennen kom i Ekstase over kvindelig Skønhed, saa det var den Gang slet ikke faldet ham ind at lægge nogen Vægt paa disse begejstrede Udbrud. Nu slog den Tanke ham med ny Forfærdelse, om det var muligt, at denne lille Jødetøs kunde være den, “højtelskede Veninde”, som Brevet omtalte, og som altsaa var den egentlige Aarsag til den uhyggelige Katastrofe.

IV.

“Fra hvem fik du Brev?” spurgtes der med et grovt Mæle henne fra Døren.

Det var Leopoldine, der var kommen ind fra Køkkenet, og som nu stod derhenne med det store Smækkeforklæde, der er den gode Husmoders skønneste Smykke.

Adolf for op af sin Stol og gav sig til at løbe rundt i Stuen. Aldeles fortumlet – med Brevet i sin sammenknugede Haand – meddelte han sin Kone det oprørende Budskab.

“Har du kendt Mage til Vanvid!” raabte han med frembrydende Taarer i sine ærlige Øjne. “At forlade Kone og fire Børn ... efter otte Aars Ægteskab og i hans Alder!”

Leopoldine hørte til den Slags sjælsstærke Kvinder, der – naar det ikke netop gælder Tab i Kortspil eller en sønderslaet Tallerken – under alle Livets Tilskikkelser bevarer den samme ophøjede Sindsligevægt. Hun erklærede rent ud, at hun aldeles ikke blev overrasket; og tilføjede ærligt, at hun altid havde anset Feliks for en Skurk.

“Men dette er jo aldeles sindssvagt,” blev Adolf ved at skribe op. “I hans Alder! Med hans Praksis! ... Og netop nu, da han saa lykkeligt har fundet sin Bændelorms-Specialitet ... er begyndt at faa Navn, at gøre Karriere! Men det skal heller ikke ske. Jeg vil tale med ham. Denne Forbrydelse skal ikke fuldbyrdes. ... Lille Dina, sæt Suppen paa Bordet. Jeg vil straks gaa til ham!”

V.

Adolf traf sin Ven paa det i hans Brev angivne Hotelværelse travlt optaget af at lægge den sidste Haand paa Indpakningen.

“Saa er det altsaa virkelig sandt!” udbød han straks ved Synet af de aabne Kufferter og hele det øvrige, brogede Rejseudstyr, der laa spredt omkring i Værelset.

Feliks var en høj, rødmosset, kraftigt bygget Mand, der med sit store, blonde Overskæg mere lignede en vendsysselsk Herremand end en københavnsk Specialist i Bændelorm. Trods sine femogfyrretyve Aar var han desuden endnu en smuk Mand. Naar Leopoldine og andre retskafne Hustruer aldrig havde kunnet lide ham, var det, fordi de var bange for ham. Navnlig holdt de ikke af hans Øjne, – et Par smaa, urolige Rotteøjne med et Blik, der tindrede selv i Mørke.

“Tak, fordi du kom,” sagde han og trykkede varmt og længe Vennens Haand. “Kom – sæt dig og lad os tale sammen; jeg har endnu et Kvarter. Du blev vel overrasket, kan jeg tænke!”

“Det er altsaa virkelig din Alvor, Feliks! Du vil forlade – –”

“Alt! Alt! Og ti Gange mere, om det forlangtes,” afbrød han ham straks og lagde sin Arm om hans Skulder. “Fordøm mig ikke! Du ser her for dig det lykkeligste Menneske paa Jorden.”

Adolf sank ned paa en Stol med Paraplyen mellem sine Knæ.

“Jeg forstaar dig ikke Feliks! At du var letsindig, det vidste jeg, ... men dette! Endnu for fjorten Dage siden holdt du af din Kone, forgudede du dine Børn ... og nu. Du himmelske Gud! Hvordan er dog dette sket?”

“Ja forklar mig det du! Hvordan sker Mirakler? ... At jeg gamle Mand endnu havde saa megen Lykke i Vente! Jeg forstaar det ikke selv! ... Nej, sig intet, Adolf! Det nytter ikke, at du vil forsøge paa at tale mig til Fornuft. Nu taaler jeg heller ikke mere! Jeg har haft slemme Dage, kan du vide, ... især for Børnenes Skyld. Men nu er det ovre. Ogsaa den, der har Børn, har jo dog en Ret til at blive lykkelig, ikke sandt? Og nu er det ovre ... Omtrent!”

Han tilføjede det sidste Ord med halv Stemme, mens han trykkede Haanden for Panden, og lukkede et Sekund Øjnene.

“Vil du blot tillade mig et Spørgsmaal, Feliks? Den Dame, der ... saa fordomsfrit, vil jeg sige ... ledsager dig paa din Rejse, det skulde da ikke være –”

“Jessica fra Løvstræde. Du har gættet rigtigt!”

Adolf sprang op.

“Men det er jo sindssvagt, Feliks! En Marskandiserdatter! En Jødepige!”

“Et Solens Barn – ja. En Omstrejfer-Natur, ligesom jeg selv. En stolt Vildfugl – du! – som jeg har faaet Lykke til at udfri af et skummelt Fangebur, og som derfor elsker mig! Hvad anden Forklaring kan jeg give? Nej, ... stille! Spørg ikke mere! Vi er paa hellig Grund her! ... Og jeg ved jo heller intet selv!”

Adolf havde atter sat sig. Han forstod, hvor ganske unyttigt det vilde være yderligere at forsøge at indvirke paa Feliks Beslutning.

“Og nu rejser du altsaa,” sagde han, efter at de begge i et langt Minut havde været tavse. “For bestandig!”

“Ja. Jorden brænder under mig her ... jeg maa bort! For min Kone og Børnene har jeg sørget. Selv ejer jeg nu i hele Verden ikke andet, end hvad du ser her – og saa lidt Rejsepenge. Det vil saamænd ikke blive lutter Solskin for hende, Stakkel! Men hun har Mod til alt, – det har hun sagt. Og heldigvis har en Læge jo et Arbejdsfelt allevegne.”

“Og hvor agter du ... I ... jer saa hen?”

“Jeg ved det knap. Til Amerika foreløbigt, – dér har jeg jo været før. Og derfra rimeligvis videre ud i Verden ... til en eller anden lille Ø i Stillehavet maaske ... hvad véd jeg!”

“Men du gode Gud, Feliks! – Mellem Negere og Vilde!”

“Ja vist, dette er det glade Vanvid! Jeg ved det godt! Men jeg er nu en Gang gal. Og dog misunder jeg ikke jer andre! ... Lad mig da fare med Fred!”

VI.

Adolf gik tankefuld hjemad. Han gik endda en Omvej – ud og ind ad nogle Sidegader – skønt Aftenen var taaget og mørk. Det var dog ikke alene Afskeden med Vennen, der saa stærkt betog ham. Det var nok saa meget hans egne Forhold og hans eget Ægteskab, der beskæftigede hans Tanker under denne ensomme Vandring. Feliks' mægtige Lidenskab, der ligesom havde gjort Luften hed omkring ham, Synet af de opslaaede Kufferter, og Lyden af Hotellets elektriske Klokker – det havde altsammen efterladt en Uro hos ham, der forfærdede ham selv.

Da han endelig naaede tilbage til Mon Coeur og stod ved den hvidmalede Stakitlaage, fandt han for første Gang Haven noget indskrænket; og det slog ham, hvor legetøjsagtigt lille hele Villaen tog sig ud i Sammenligning med de firetages Huse, der i den senere Tid havde rejst sig rundt omkring den. For første Gang generede det ham ogsaa, at han ikke kunde tage Frakken af ude i Forstuen, uden at støde Knoerne mod Væggen.

Inde i det inderste Hjærtetekammer sad hans Kone og syede paa en gammel udtraadt Morgensko. Ogsaa dette – ham ellers ikke uvante – Syn stødte ham i Dag. Og til yderligere Uheld gav Leopoldine sig straks til temmelig ublidt at udtrykke sin Misfornøjelse med hans lange Fraværelse.

“Kære Dina,” sagde han med en for ham ualmindelig Bestemthed. “Du maa virkelig pønsere mig, at jeg i et saa vigtigt Anliggende ikke kan tage Hensyn til Tiden. I det hele der er noget ubehageligt noget hæmmende ved saaledes

bestandig at vide sig kontrolleret. Du vilde gøre mig en Tjeneste, kære Dina, ved at aflægge den Vane.”

Uden at lade sig paavirke af den Forbavselse, hvormed Dina ved disse Ord betragtede ham, idet hun sænkede sin Tøffel ned i Skødet, gav han sig derpaa til at redegøre for Resultatet af sit Besøg hos Vennen.

“Der var jo desværre ikke noget at udrette,” sagde han med et – forholdsvis mildt beklagende – Skuldertræk. “Det er jo ogsaa saa sin egen Sag at blande sig i den Slags Affærer. Man kan jo – som udenforstaaende – vanskeligt bedømme Værdien af de Bevæggrunde, som – –.”

“Jeg haaber da ikke, du vil forsvare –”

“Ingenlunde, kære Dina! Jeg mener blot, at man – til en vis Grad – dog er nødt til at anerkende Lidenskabens – de store Følelsers – Ret.”

“Ret?” gentog Dina med sit grove Mæle. “At rende væk fra Kone og Børn, ... og oven i Købet for et saadant Fruentimmers Skyld. En Marskandiserdatter!”

“Ja, Kære – man er vistnok noget for tilbøjelig til at overvurdere Standsforskellens Betydning i saadanne Sager. I Kærlighedsaffærer, min Ven, gælder Ungdom og Skønhed nu en Gang mere end selv en Grevindetitel.”

Dina svarede ham ikke mere. Hun var en baade forstandig og erfaren Kone, og hun var ikke længe om at begribe, hvad der var stegen hendes skikkelige Adolf til Hovedet. Der blev da heller slet ikke talt mere om Sagen. Adolf satte sig hen ved Bordet med en Avis, og for første Gang i elleve Aar hvilede der en lummer, tordensvanger Stemning inde i de fem smaa Hjerterum.

VII.

Adolf var ikke langt fra at finde en Nydelse i den uvante Situation. Denne Elektricitet i Luften kildrede hans Selvstændighedsfølelse. Han tænkte ved sig selv, at han i Grunden slet ikke var skabt til en saadan tam og velreguleret Ægtemandstilværelse som den, han førte. Ogsaa i ham var der nemlig nedlagt mægtige Lidenskaber, stærke, ja vilde Drifter, som han maaske i noget for høj Grad havde anstrengt sig for at underkue. Feliks havde indtil en vis Grad Ret. Ogsaa den, der havde Børn og var gift, havde et Krav at gøre gældende med Hensyn til Personlighedens frie Udfoldelse. Og han for sit Vedkommende var jo – lige saa vel som Feliks – endnu i Besiddelse af sin fulde Manddomskraft. Det var saamænd ikke mange Dage, siden en Dame havde sagt til ham, at han ikke saa’ ud til at være mere end femogtredive.

Han gav sig til at tænke paa denne Dame, – en ung, højbarmet Frøken, der forestod et Konditoriudsalg paa Vesterbro, hvor han af og til gik ind paa Tilbagevejen fra Kontoret for at faa lidt Konfekt med hjem til Dina og Børnene. Han troede nok at turde sige, at han ikke var denne Dame ganske ligegyldig. Vistnok havde han ingensinde i sine smaa Tilnærmelser overfor hende forglemt, hvad han skyldte

Hensynet til sin Kone, men dog nogle Gange, naar de var alene i Butikken, tilladt sig en lidt dristig Spøg med hendes Haand, ja ved en enkelt Lejlighed strøget hende ned ad den runde Arm, uden at hun havde taget ham noget af dette ilde op.

Uvilkaarlig anstillede han en lille Sammenligning mellem denne unge Pige og Leopoldine, hvis grandiose Skikkelse han havde Udsigt til over Kanten af sin Avis. Og for første Gang slog det ham, hvor gammel hun var blevet i den sidste Tid, og hvor graa! Den mørke Vorte paa Kinden, som han i sin Forelskelses unge Dage havde kaldt en Skønhedsplet og endog en Gang skrevet en virkelig vellykket Sonnet om, klædte hende egentlig ikke længer. Og nægtes kunde det jo ikke, at hun undertiden ... endog temmelig hyppigt ... var lidt ... ja egentlig ganske overordentlig urimelig.

VIII.

Nu ringede det ude i Forstuen; og et Øjeblik efter kom Pigen ind og overbragte Fruen Aftenens Post, der bestod af et husmoderligt Ugeblad tilligemed et Brev, ved Synet af hvilket Dina pludselig blev rød. Med en hurtig Fingerbevægelse fik hun det skjult inde i Bladet; hvorpaa hun – lidt nervøs – gav sig til at forhandle med Pigen om nogle Husholdningsanliggender.

Adolf var for optaget af sine egne Tanker til, at dette Brev kunde vække nogen Opmærksomhed, endsige Mistanke hos ham. Derimod sagde han, saa snart Pigen var gaaet:

“Kære Dina, kunde du ikke vænne dig til at afgøre dine Køkkenforretninger andre Steder end netop i Dagligstuen. Det virker saa uhyggeligt ... saa indsnævrende. Et Hjem er dog andet end et Madsted og et Sovekammer.”

“Det kan jeg saamænd gerne,” svarede hun med den ophøjede Sindsro, der var hende egen i Livet store Øjeblikke. “Men du plejer jo ellers ikke at mangle Interesse for Køkkenaffærer, Adolf ... tværtimod.”

“Hvad siger du? Hvad gør jeg?”

“Ja, det er da ikke længere siden end i Gaar, at du bad om Lov til at stege Frikadellerne ... og Husholdningsbogen vil du jo ogsaa helst føre selv.”

“Naa ja,” svarede han, mere og mere rød. “Jeg vil jo nødtigt, at du skal overbebyrdes, ... det er Sagen! Jeg gør sandelig ikke den Slags Ting for min Fornøjelse, maa du tro. Og det er just ikke smukt af dig at lønne min Opmærksomhed med Spydigheder. I det hele, Dina – du har faaet en Maade at tale til mig paa, som jeg ikke kan finde mig i. Jeg maa paa det bestemteste – –”

Men nu var Dinas Taalmodighed til Ende.

“Nu skal du holde din Mund,” sagde hun paa sin ærlige Maade. “Gaa ind paa dit Værelse Jeg vil ikke have dig siddende her og gøre Kvalm.”

Naar hun talte i denne Tonart, plejede hendes Ord at gøre omtrent den samme Virkning paa Adolf som Synet af Stokken paa en Hund. Men i Dag forvandlede de ham til en Løve. Han sprang op og sagde med dirrende Stemme:

“Jeg tror, du viser mig ud af mine egne Stuer! Det skulde du dog vogte dig for, lille Dina! Jeg kunde maaske gøre Alvor deraf paa en Maade, som du ikke har ventet dig.”

“Det skulde du virkelig gøre, lille Adolf,” svarede Dina, atter fuldkommen rolig.
“Det vilde vist gøre dig godt.”

“Du behager at spøge, tror jeg. Du beroliger dig maaske med, at jeg aldrig vil kunne faa over mit Hjerte at foretage et saa afgørende Skridt. Men du kender mig ikke. Dina! Jeg vil sige dig det, – jeg er frygtelig, naar jeg tirres. Jeg kender da intet Hensyn ... anerkender ingen Skranker! –”

“Du tager fejl, lille Adolf! Jeg tror dig virkelig i Stand til alt. Men netop derfor siger jeg igen: du skulde en Gang prøve det. Du har maaske godt af at lufte dig lidt.”

“Og det siger du!”

“Ja – hvorfor ikke?”

Adolf blev tavs. Dinas sfinksagtige Ro gjorde ham mistænksom. Med ét huskede han Brevet, som hun paa en saa underfundig Maade havde skjult i Avisen, – og han blev stiv og bleg som et Lys.

“Dina! ... Du har vel ingen Hemmeligheder for mig, skulde jeg tro? ... Hvorfor ser du saadan paa mig? ... Hvad var det for et Brev, du gemte før? ... Du bliver rød! ... Hvor er Brevet? Jeg forlanger at se det!”

“Du forlanger –.”

“Ja, straks! ... Jeg har Ret dertil. Svar mig! Hvor er det?”

“Nu, har du virkelig Ret dertil, saa ... Værsgo’. Her er det. Det er et Kabinets-Fotografi af mig og Tulle. Du har jo saa længe ønsket at faa et nyt Billede af os. Du skulde egentlig først have haft det til din Fødselsdag paa Torsdag ... Men nu har du faaet din Vilje en Gang.”

Var Adolf faret op som en Løve, faldt han ned igen paa Stolen med et Udtryk, der virkelig mest af alt mindede om et Faar. Med frembrydende Taarer i sine ærlige Øjne strakte han – efter en kort Kamp med sig selv – begge sine Hænder frem imod hende over Bordet og sagde:

“Dina, kan du tilgive mig?”

IX.

Den følgende Morgen saas Adolfs lille trivelige Skikkelse atter at spasere ind ad Gammel Kongevej med den respektindgydende Dokumentmappe under Armen og

den lille Skolepige ved Haanden. Om Eftermiddagen, paa Hjemvejen fra Kontoret, gik han ind i Konditori-Udsalget paa Vesterbro for at faa en dobbelt Portion af den sædvanlige Konfekt med hjem til Dina og Børnene; og da den højbarmede Frøken netop var ene i Butikken, satte han sig et Øjeblik ned ved Disken og klappede hende ved Afskeden faderligt paa Overarmen.

Ved Middagsbordet sagde Dina:

“Jeg har tænkt paa, Adolf, at naar din Ven Feliks nu skriver dig til – hvad han rimeligvis gør – saa burde du slet ikke svare ham. Det vilde vistnok ogsaa være rigtigst, om du overalt – til dine Bekendte og oppe i Ministeriet – lod dig forlyde med, at du har afbrudt enhver Forbindelse med dem. Det kunde ellers let skade dig i din Karriere.”

“Meget rigtig, lille Dina! Det har jeg netop selv tænkt paa. Mennesker som Feliks er i Sandhed farlige. Den Slags rodløse Eksistenser er i Grunden mere samfundsødelæggende end de egentlige Forbrydere. De har virkelig deres sande Hjem blandt Negere og Vilde.”

Og Adolf holdt Ord. Skønt Feliks sendte Brev paa Brev (som han flittigt gennemlæste) besvarede han dem ikke. Han var en rettænkende Mand. For nylig er han da ogsaa bleven udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Saaledes var, er og forbliver i al Evighed, den agtværdige Mand Adolf.